

FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ
MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

OBRANNÉ A CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ

Procházka Josef

CÍLE

1. OBJASNIT SYSTÉMOVÉ A PROCESNÍ NASTAVENÍ:
 - OBRANNÉ PLÁNOVÁNÍ
 - CIVILNĚ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ (CNP);
2. OBJASNIT POLITICKÉ, VOJENSKÉ A EKONOMICKÉ ASPEKTY OBRANNÉHO PLÁNOVÁNÍ
3. PŘEDSTAVIT SYSTÉM OBRANNÉHO PLÁNOVÁNÍ ČR
4. PŘEDSTAVIT SYSTÉM CNP
5. PŘEDSTAVIT SYSTÉM CNP NATO A VAZBU NA ČR

OBSAH

ÚVOD

1. POLITICKÉ, VOJENSKÉ A EKONOMICKÉ ASPEKTY
2. OBRANNÉ PLÁNOVÁNÍ
3. CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ
4. CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ NATO

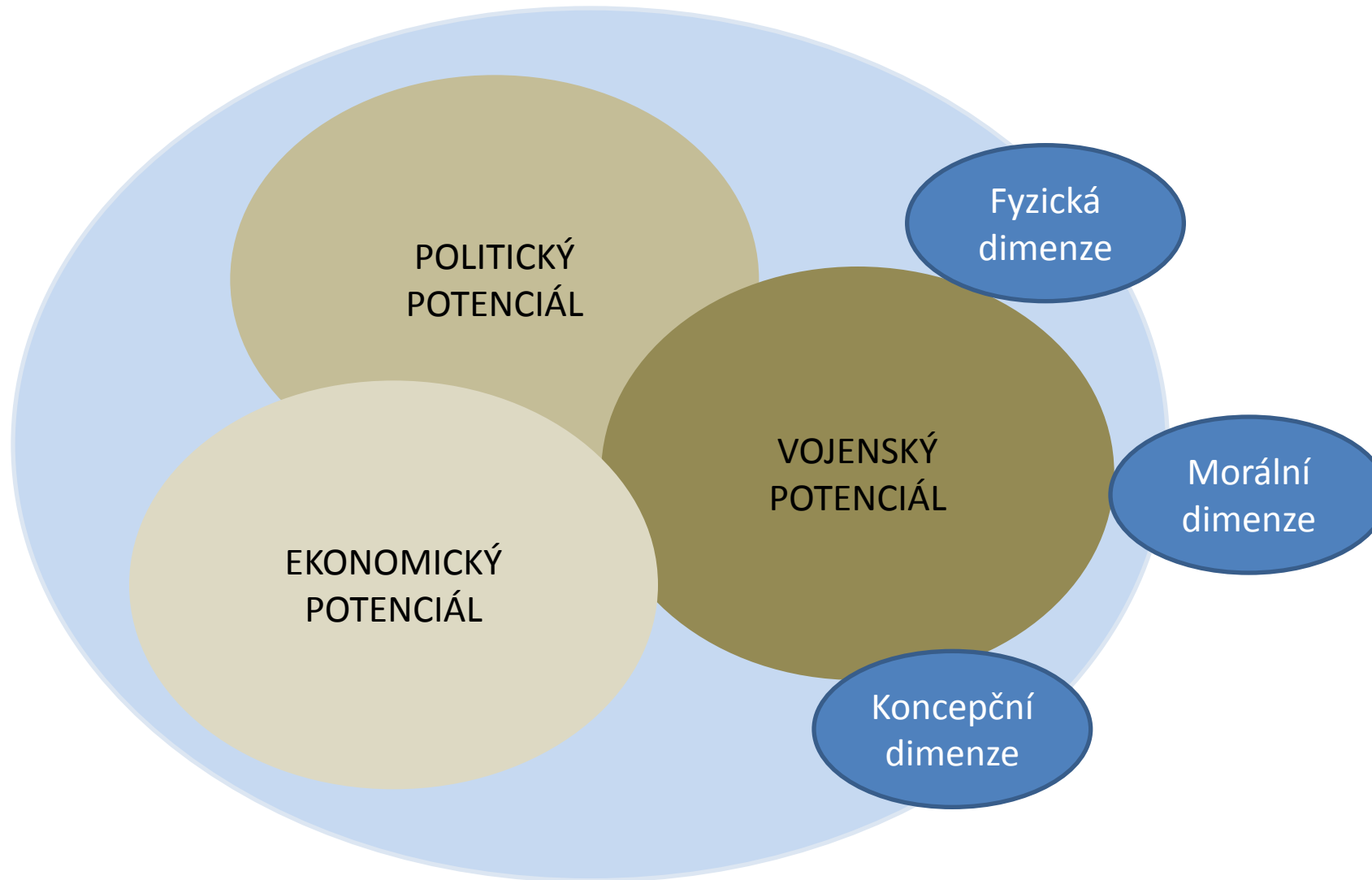
ZÁVĚR

LITERATURA

- Vojenská strategie, s. 30 - 58
- BAXA, Fabian, MELICHAR, Josef, PETRÁŠ, Zdeněk, PROCHÁZKA, Josef, PROCHÁZKA, Dalibor, MIČÁNEK, František. *Obranné plánování - plánování za nejistoty*. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2018. 139 s. ISBN 978-80-7278-710-4. s. 25-29
- Baxa F. a kol. *Obranné plánování při řízení obrany státu*. Univerzita obrany v Brně. Brno 2020. ISBN 978-80-7582-124-9. s. 6-18, 39-59.

ÚVOD

OBRANYSCHOPNOST

***„Plánování je důležité,
ale plány jsou
bez cenné.“***

***„Planning is everything,
plan is worthless.“***

Dwight David Eisenhower

„Žádný plán nepřežije první výstřel.“

„Kein Operationsplan reicht mit einiger Sicherheit über das erste Zusammentreffen mit der feindlichen Hauptmacht hinaus.“

Helmuth von Moltke

POLITICKÉ ASPEKTY

VÝCHODISKA OBRANNÉHO PLÁNOVÁNÍ:

- ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ
- ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍCH HROZEB A SOUVISEJÍCÍCH RIZIK
- POLITICKÉ ZADÁNÍ (ROLE, ÚKOLY, AMBICE)

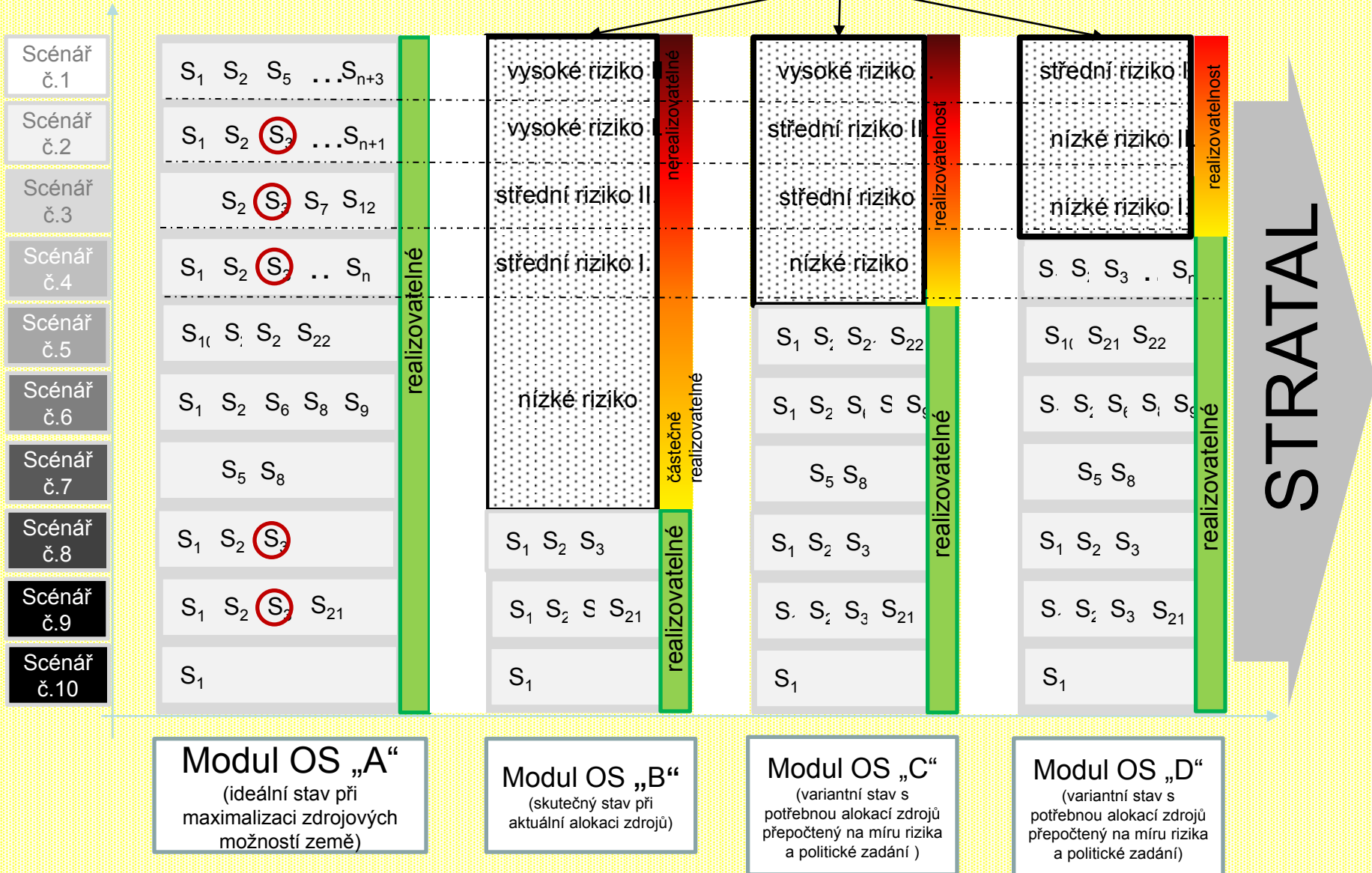
VOJENSKÉ ASPEKTY

- KARDINÁLNÍ OTÁZKA: PRO JAKÉ SITUACE (SCÉNÁŘE) VYTVÁŘÍME SCHOPNOSTI PRO ZAJIŠTĚNÍ OBRANY STÁTU A OS?
- STRATEGICKÉ PLÁNOVACÍ PŘEDPOKLADY
 - SOUBĚH SCÉNÁŘŮ
 - POŽADAVKY NA POHOTOVOST
 - GEOGRAFICKÉ PODMÍNKY
 - PROTIVNÍK

EKONOMICKÉ ASPEKTY

- NELZE ROZVÍJET VEŠKERÉ SCHOPNOSTI = PRIORITIZACE POŽADAVKŮ NA ZÁKLADĚ OPERAČNÍCH RIZIK.
- STABILNÍ (PŘEDVÍDAVÉ) FINANCOVÁNÍ.
- ÚČELNOST, HOSPODÁRNOST A EFEKTIVNOST.

Oblasti popsaného rizika

OBRANNÉ PLÁNOVÁNÍ

BEZPEČNOST A OBRANA

OBRANNÉ
PLÁNOVÁNÍ

VYTVÁŘENÍ SIL

SCHOPNOSTI

Plánování rozvoje

OPERAČNÍ
PLÁNOVÁNÍ

POUŽITÍ SIL

OPERACE

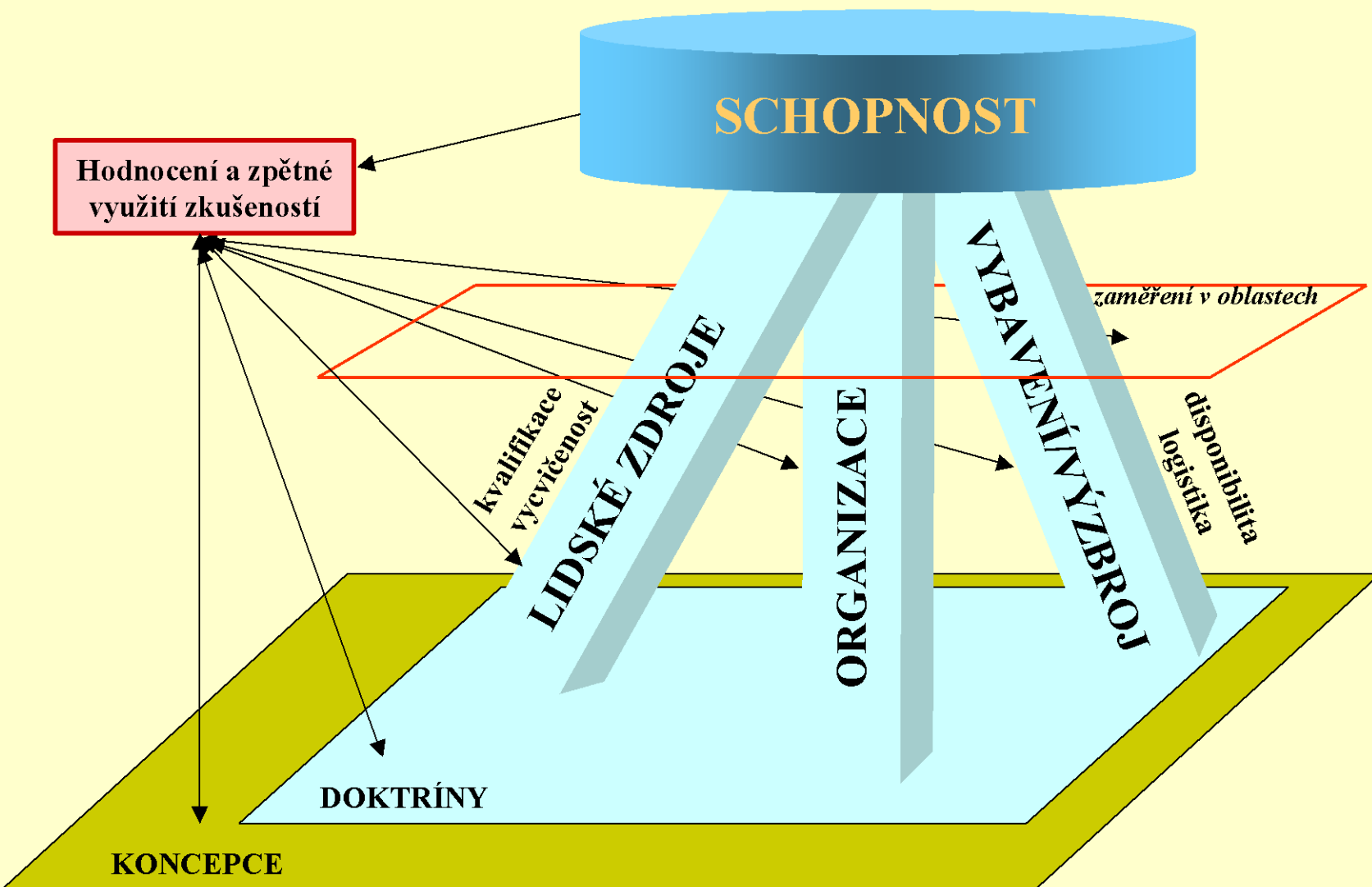
Plánování operací

ŘÍZENÍ BEZPEČNOSTI A OBRANY

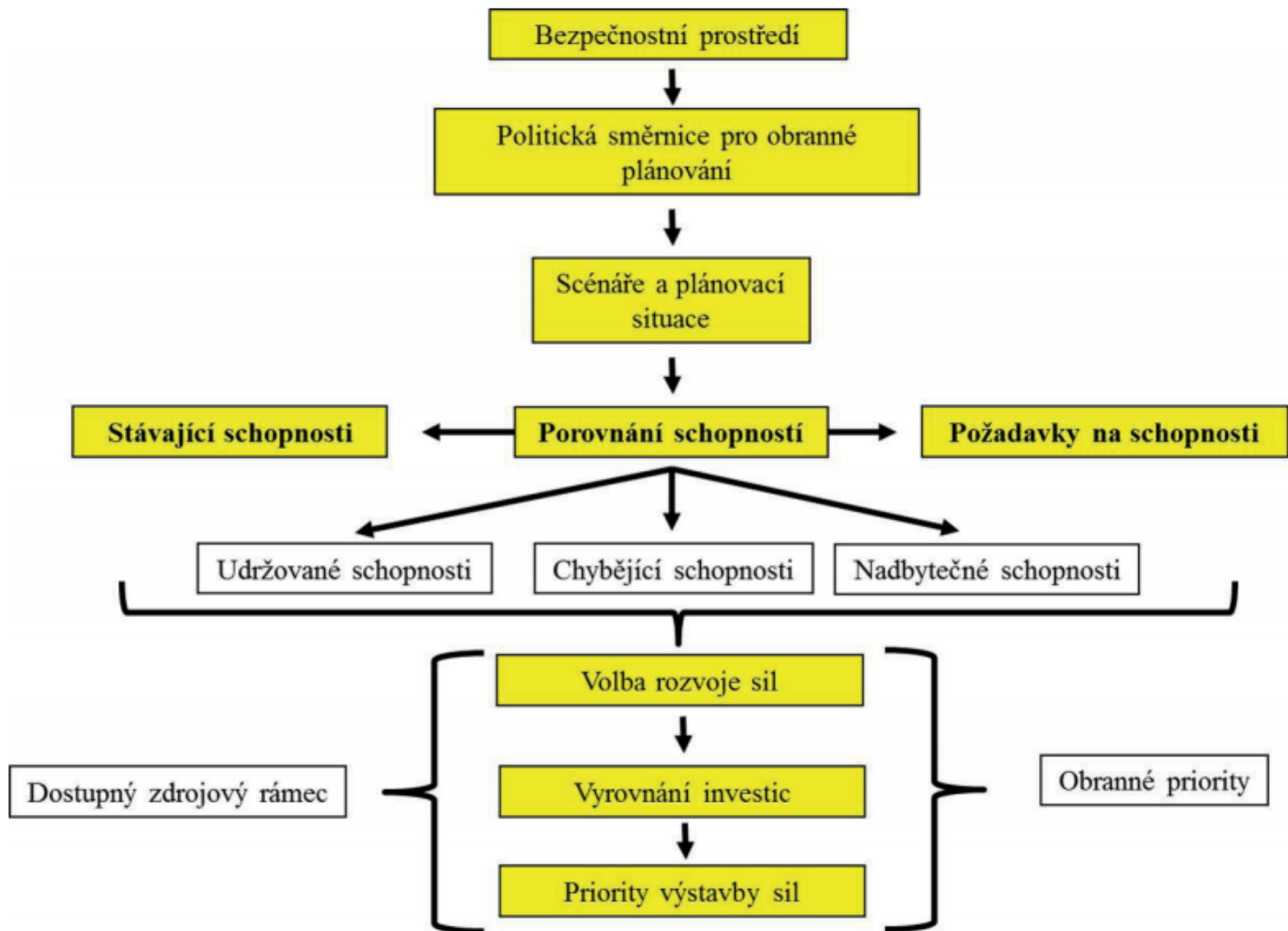
OBRANNÉ PLÁNOVÁNÍ

- MEZINÁRODNÍ ÚROVEŇ
 - NATO DEFENCE PLANNING (NDPP)
 - EU DEFENCE PLANNING
- NÁRODNÍ ÚROVEŇ
 - PLÁNOVÁNÍ OBRANY ČR (z. 222/2019)
 - PLÁNOVÁNÍ ČINNOSTI A ROZVOJE REZORTU MO (RMO/2012)

Hlavní oblasti schopností:

Funkční oblasti popisu schopností: DOTMLPFI

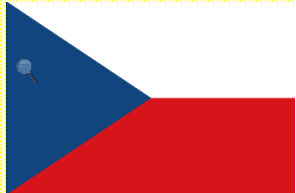

Obr. 1-6: Obecné schéma procesu plánování na základě schopností. Zdroj: ZÚNA, Pavel; Operační koncepce, s. 42

PLÁNOVÁNÍ OBRANY ČR, zákon 222

- Nástroj realizace obranné politiky státu
- Gestor: MO ČR;
- Výstup: Ústřední plán obrany ČR.

PLÁNY OBRANY STÁTU

- Soubor věcných, organizačních a personálních opatření určených k:
 - zajišťování obrany státu,
 - plnění mezinárodních smluvních závazků ČR o společné obraně,
 - podílu OS na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru;
 - účasti OS na mírových operacích.

PLÁNY OBRANY STÁTU

- (1) ústřední plán obrany státu a dílčí plány obrany;
- (2) plán odpovídajících sil a prostředků nezbytných k zajišťování obrany státu za SOS, VS;
- (3) plán doplňování odpovídajících sil a prostředků nezbytných k zajišťování obrany státu za SOS a VS;
- (4) plány hospodářské mobilizace;
- (5) plán operační přípravy státního území ČR a plán její realizace;
- (6) předběžné operační a stálé obranné plány;
- (7) seznam a katalog opatření národního systému reakce na krize pro potřeby řízení obrany státu;
- (8) plány přípravy občanů k obraně státu.

Systemové nastavení plánování činnosti a rozvoje rezortu obrany (RMO 66/2012)

Vojensko-politické dokumenty

BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE

OBRANNÁ STRATEGIE

DOKUMENTY NATO

DOKUMENTY 21 EU

Strategické a koncepční dokumenty

DLOUHODOBÝ VÝHLED

DÍLČÍ KONCEPCE
KONCEPCE VÝSTAVBY AČR

Plánovací dokumenty

SMĚRNICE MO

STŘEDNĚDOBÝ PLÁN

ROČNÍ PLÁN A ROZPOČET

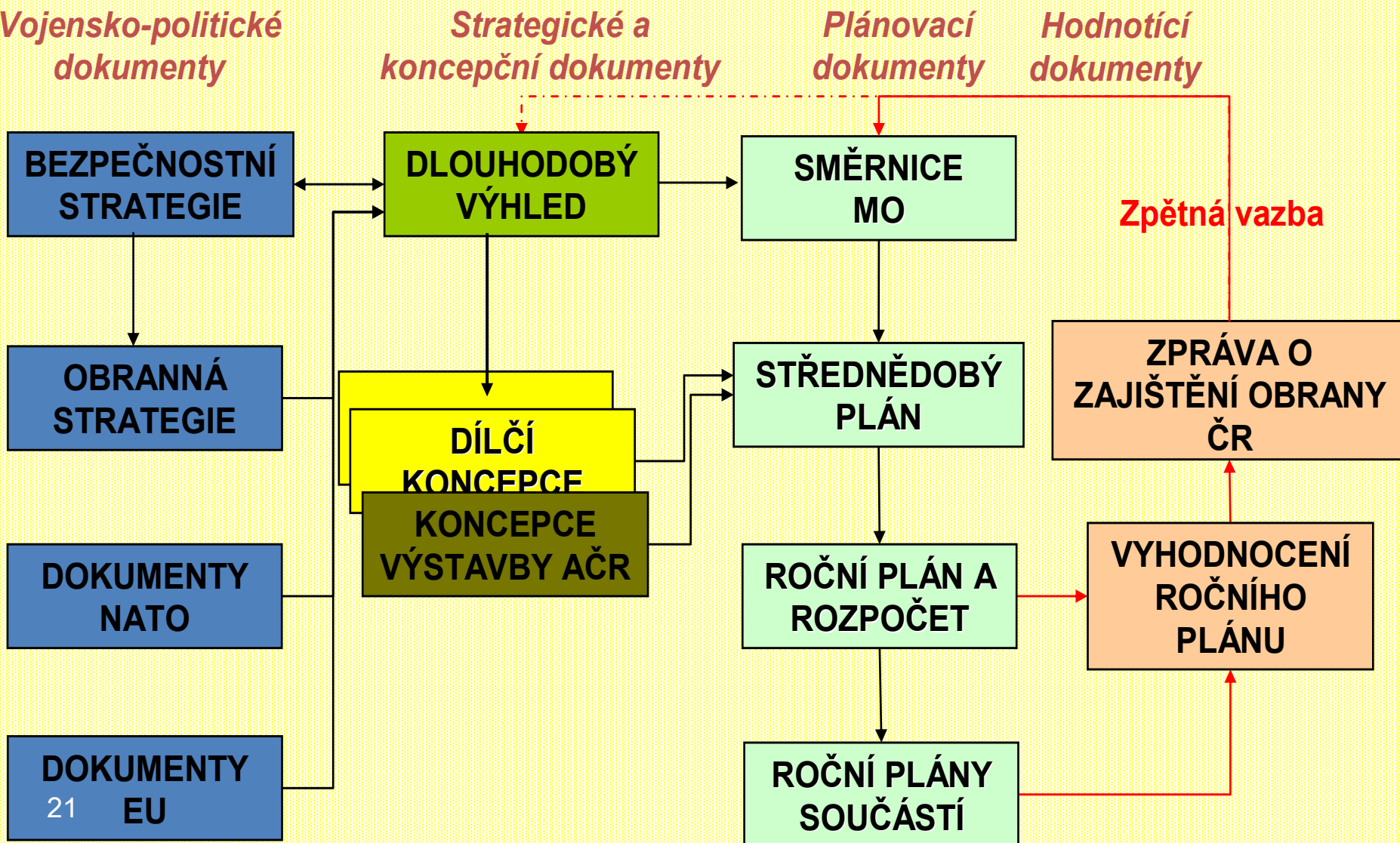
ROČNÍ PLÁNY SOUČÁSTÍ

Hodnotící dokumenty

ZPRÁVA O ZAJIŠTĚNÍ OBRANY ČR

VYHODNOCENÍ ROČNÍHO PLÁNU

Zpětná vazba

NATO Defence Planning Model

CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ

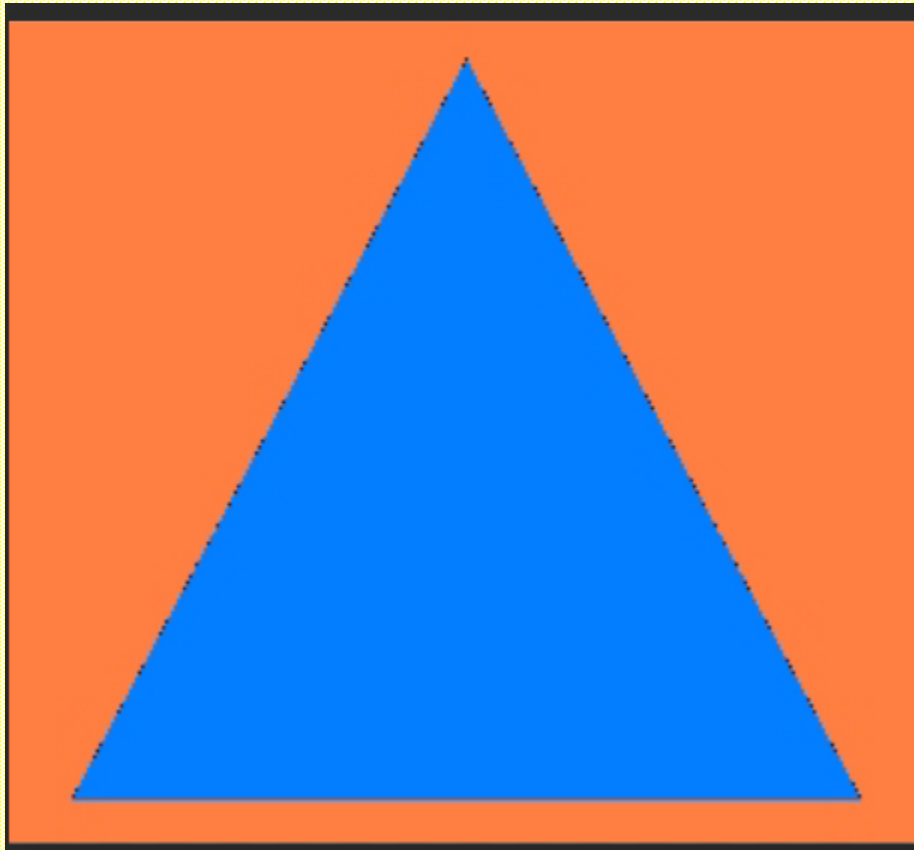
CNP

- Plánování opatření k **zajištění ochrany obyvatelstva a ekonomiky, kritické infrastruktury.**
- **Zabezpečení opatření pro případ radiační havárie, preventivních opatření proti použití ZHN včetně řešení odstraňování následků jejich použití**
- Sladění požadavků na **civilní zdroje** nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR.
- V rámci NATO je CNP chápáno jako část systému obranného plánování NATO zaměřená na zajišťování **civilních zdrojů a ochranu obyvatelstva (CIVILNÍ OCHRANA).**

CIVILNÍ OCHRANA A OBRANA - VÝVOJ

- 1935: Zákon č. 82, o ochraně a obraně proti leteckým útokům. Vznik jednotek civilní protiletecké ochrany (CPO) podřízeny MV
- 1939-45: jednotky CPO podřízeny říšské Luftschutz
- 1948-1951 vznik civilní **obrany** (CO), podřízenost MV, studená válka – atomová válka
- 1976-1989: vojenské záchranné útvary, podřízenost MO
- 1994 Hlavní úřad civilní **ochrany** ČR, ve struktuře armády, statut nekombatantů
- Záchranné vojenské prapory: zrušeny či reorganizovány v rámci transformace rezortu MO 2007
- Hlučínský prapor 2008 demilitarizován a převeden do struktury MV-GŘ HZS, AČR 2x záchranné roty (obrana za SOS a VS, ochrana v rámci nevojenského KŘ).

ZNAK „CO“

Mezinárodní **znak civilní obrany** schválen prvním protokolem z roku 1977 který doplňoval Ženevskou konvenci z roku 1949. **Civilní obrana** (též civilní ochrana, zkratka CO) je soustava úkolů a opatření zaměřených na ochranu života, zdraví a majetku obyvatelstva, jakož i národního hospodářství.

VÝBOR PRO CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ (VCNP)

- Stálý pracovní orgán BRS
- Koordinace a plánování opatření k zajištění ochrany vnitřní bezpečnosti státu
- Meziresortní spolupráce s důrazem na oblast přípravy a zvládnání mimořádných událostí a krizových situací.
- Pravidla činnosti: Statut, Jednací a Organizační řád.
- Gesce: MV-GŘ ZHS

FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ
MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ NATO

CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ NATO

- NATO od svého založení klade důraz na ochranu civilního obyvatelstva
- Od 1953 mohou kapacity k ochraně obyvatel během vojenských konfliktů sloužit také civilnímu obyvatelstvu během přírodních katastrof
- V roce 1998 založeno EADRCC

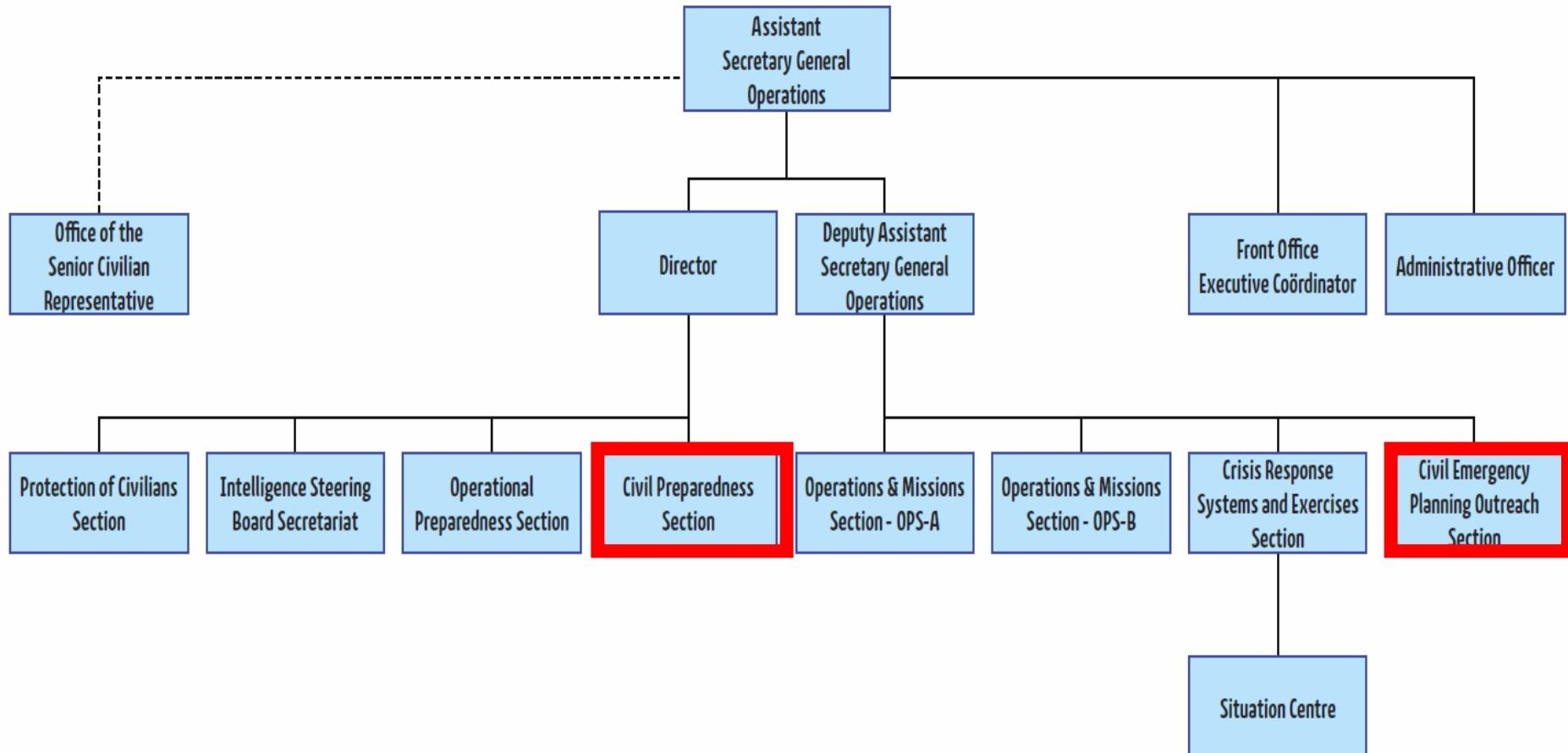
ROLE CNP NATO

1. Civilní podpora operacím NATO v rámci čl. 5 (o kolektivní obraně),
2. Podpora operacím NATO mimo čl. 5 (operace v rámci mezinárodního krizového řízení),
3. Podpora národních vlád v případě katastrof (nevojenských krizových situací),
4. Podpora národních vlád v ochraně obyvatelstva proti následkům zbraní hromadného ničení,
5. Spolupráce s partnery.

SEKCE CIVILNÍ PŘIPRAVENOSTI

Prepare / Anticipate

Prosecute

Phases of Crisis Management

ZÁKLADNÍ DOKUMENTY CNP

- Politická směrnice CNP NATO
 - Civilní podpora pro plánování a vedení vojenských operací
 - Odolnost a schopnosti zvládat mimořádné události
 - Spolupráce s partnery
 - Koordinace s ostatními mezinárodními organizacemi/aktéry
- Pracovní program **Výboru pro civilně nouzové plánování**
(Civil Emergency Planning Committee - CEPC)
- Pracovní programy plánovacích skupin
 - Skupina pro civilní ochranu (Civil Protection Group – CPG)
 - Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny
(Joint Health Agriculture and Food Group – JHAFG)
 - Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby
(Industrial Resources and Communication Services Group – IRCSG)
 - Skupina pro dopravu (Transportation Group – TG)

CNP NATO – VAZBY NA ČR

- Koordinace národních plánovacích činností členských i partnerských států za účelem zajištění co nejefektivnějšího využití civilních zdrojů při společném dosahování strategických cílů Aliance
- V ČR je ústředním orgánem státní správy **MV-GŘ**
HZS ČR
 - sjednocuje postupy ministerstev a jiných ústředních správních úřadů

NATO

Česká republika

NAC - Severoatlantická rada
(North Atlantic Council)

Vláda

BRS

Stálá delegace
ČR při NATO

**CEPC - Výbor pro civilní nouzové
plánování**

MV-GŘ HZS ČR

VCNP

CPG - Skupina pro civilní ochranu

MV-GŘ HZS ČR

TG - Skupina pro dopravu

Ministerstvo dopravy (MD)

**IRCSG - Skupina pro průmyslové
zdroje a komunikační služby**

**Ministerstvo průmyslu a obchodu
(MPO) a Český telekomunikační úřad
(ČTÚ)**

**JHAFG - Společná skupina pro zdraví,
zemědělství a potraviny**

**Ministerstvo zdravotnictví (MZd) a
Ministerstvo zemědělství (MZe)**

CNP V KRIZOVÉM ŘÍZENÍ V NATO

- CNP má důležitou roli v KŘ NATO
- CEPC – poradní orgán NAC v otázkách CNP/ochrany obyvatelstva
- Součástí NATO Crisis Response System (NCRS) jsou i opatření CNP
- Nástroje CNP – CEP Crisis Management Arrangements (CMAs) – opatření krizového řízení v oblasti ochrany obyvatelstva
- Role CNP ve cvičení orgánů krizového řízení CMX

VARŠAVSKÝ SUMMIT NATO

- Poprvé v historii problematika CNP na úrovni představitelů vlád (summitu)
- Závazek pokračovat ve zvyšování alianční odolnosti a vylepšení civilní připravenosti proti širokému spektru hrozeb (včetně hybridních) – **úkol pro CEPC**
- CNP v **Komuniké ze Summitu** v odstavci 4 a 73

Metodika na zvýšení civilní připravenosti

Metodiky pomáhá členským státům v implementaci jednotlivých požadavků v sedmi základních oblastech odolnosti identifikovaných ve „Zprávě o stavu civilní připravenosti“

Sedm základních strategických oblastí:

1. Zachování kontinuity veřejné správy a základních funkcí státu
2. Zajištění odolnosti dodávek energií
3. Schopnost efektivně řešit nekontrolovatelný pohyb osob
4. Zabezpečení odolnosti infrastruktury dodávek vody a potravin
5. Schopnost zvládat velký počet zraněných
6. Odolné komunikační systémy
7. Odolná dopravní infrastruktura

ZÁVĚR

- Obranné plánování: rozvoj schopností, výstavba komplexního systému obrany na národní i mezinárodní úrovni
- Systémové a procesní nastavení vykazuje obdobné charakteristiky (ČR, NATO, EU)
- Systém CNP ČR a NATO je určen na podporu vedení vojenských operací (SOS, VS) a podporu nevojenského krizového řízení
- Má roli při posilování společenské odolnosti vůči hybridnímu působení
- CNP NATO pokrývá ochranu obyvatelstva, přepravu, komunikaci, průmyslové zdroje a potraviny
- Procedury prověřovány každoročně cvičením krizového řízení (CMX)